

Zbigniew GRUDZIŃSKI*

Wskaźniki cen węgla energetycznego na rynkach międzynarodowych

STRESZCZENIE. Ceny węgla na rynkach międzynarodowych podlegają znacznym zmianom wynikającym zarówno z praw rynkowych (równowaga podaży i popytu), jak i z konkurencyjności innych nośników energii pierwotnej oraz wpływu różnorodnych czynników pozarynkowych. Obecnie na rynku występuje tendencja spadkowa cen. Dotyczy to zarówno rejonu Atlantyku jak i Pacyfiku. Spadek cen CIF na rynku byłby dużo większy gdyby nie stosunkowo wysoki poziom cen FOB. Poziom cen w transakcjach na rynkach finansowych wskazuje, że bardziej znaczącego spadku cen węgla nie należy się spodziewać. Obecnie ceny gazu są o 130% wyższe, a ropy o 290%, od cen węgla w porównywalnych jednostkach.

SŁOWA KLUCZOWE: węgiel kamienny energetyczny, ceny węgla, rynki międzynarodowe, wskaźniki cen

Wprowadzenie

Produkcja węgla kamiennego w świecie w roku 2003 wyniosła 4037 mln Mg i była wyższa o około 128 mln Mg (3,3%) od produkcji w roku poprzednim. Od 2000 roku wzrost produkcji wyniósł 11%, natomiast na przestrzeni ostatnich 25 lat produkcja węgla wzrosła o 47%. Wzrost w ostatnich latach był wynikiem w głównej mierze wzrostu produkcji

* Dr inż. — Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Kraków;
e-mail: zg@min-pan.krakow.pl

Recenzent: dr inż. Lidia GAWLIK

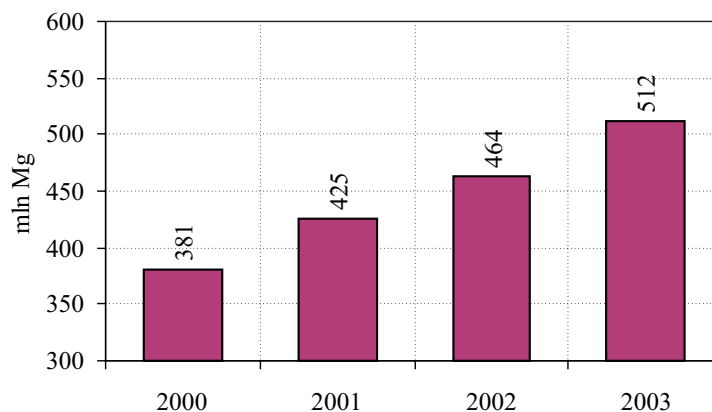
w Chinach, Indonezji i Rosji. W Chinach produkcja w 2003 roku wzrosła aż o 105 mln t (wg Coal Information) czyli o prawie o 8%. Najdynamiczniej jednak produkcja rozwija się w Indonezji, która zwiększyła wydobycie w 2004 roku aż o 20%. W takich krajach jak Australia, RPA i Polska nastąpiła stabilizacja produkcji węgla [5].

Międzynarodowy rynek węgla kamiennego to około 718 mln Mg w 2003 roku, co stanowi około 18% światowej produkcji węgla. Prawie 90% dostaw węgla realizowana jest drogą morską.

W przypadku węgla energetycznego w 2003 roku wymianie handlowej podlegało 512 mln ton (rys. 1). Był to kolejny rok dynamicznego wzrostu (10%) tej wymiany. Od 2000 roku międzynarodowy handel węglem energetycznym wzrósł prawie o 35% czyli o 131 mln Mg.

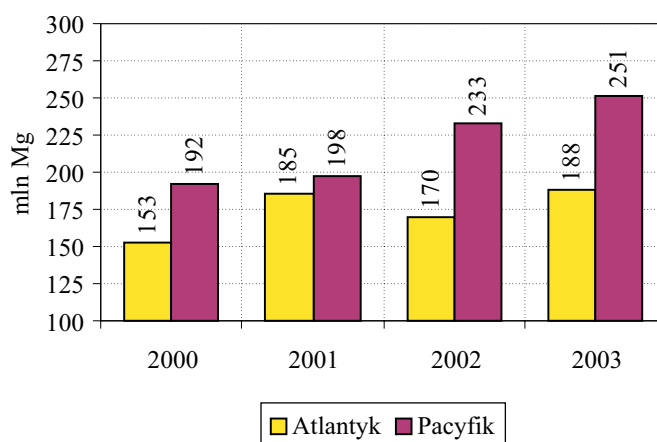
W eksporcie węgla kamiennego energetycznego dominuje w zasadzie sześć krajów, z czego trzy — Australia (100 mln Mg w 2003 r.), Republika Południowej Afryki (70 mln Mg) i Rosja (47 mln Mg) — są tradycyjnymi dostawcami węgla na świecie, a pozostałe trzy kraje: Chiny (80 mln Mg) Indonezja (75 ml t) i Kolumbia (46 ml t) są nowymi dynamicznie rozwijającymi się eksporterami. Udział tych sześciu eksporterów w całkowitej wymianie handlowej węglem energetycznym wyniósł 82%. Polska, która w 2003 roku wyeksportowała 17,3 mln Mg węgla energetycznego, jest ósmym producentem na świecie, z 3,4% udziałem w handlu międzynarodowym. Większość węgla produkowanego przez głównych eksporterów zużywana jest na potrzeby wewnętrzne tych krajów, z wyjątkiem Kolumbii, Indonezji i Australii.

Dwa podstawowe rynki zbytu węgla to rejon Pacyfiku i Atlantyku. Na tych dwóch rynkach skupia się 95% obrotów rynku. Rynek azjatycki jest większy i jego znaczenie cały czas rośnie. Obroty na tym rynku są już o ponad 30% większe niż na rynku atlantyckim (rys. 2). W 2003 roku w rejon Pacyfiku sprowadzono 251 mln Mg węgla energetycznego, a w rejon Atlantyku — 188 mln Mg. W stosunku do 2000 roku jest to wzrost o 23%, czyli 35 mln Mg (rejon Atlantyku).

Rys. 1. Międzynarodowy handel węglem energetycznym, mln Mg
Źródło: [5, 6]

Fig. 1. Hard coal international trade, million tons

Rys. 2. Morski handel węglem energetycznym, mln Mg/r
Źródło: [6]

Rys. 2. Hard coal sea trade, million tons

Dla rejonu Pacyfiku główni dostawcy to: Australia Chiny oraz Indonezja. Z kolei najwięksi odbiorcy to przede wszystkim: Japonia, Korea i Tajwan. Dla rejonu Atlantyku głównymi dostawcami są: RPA, Kolumbia, Rosja, Polska oraz Wenezuela. Na ten rynek trafia też trochę węgla z Australii i Indonezji. W rejonie Atlantyku rynek odbiorców to przede wszystkim kraje zachodnioeuropejskie oraz kraje basenu Morza Śródziemnego.

RPA jest jedynym dużym producentem węgla dostarczającym znaczne ilości węgla zarówno w rejon Atlantyku jak i Pacyfiku.

Ceny FOB i CIF węgla energetycznego na rynku międzynarodowym

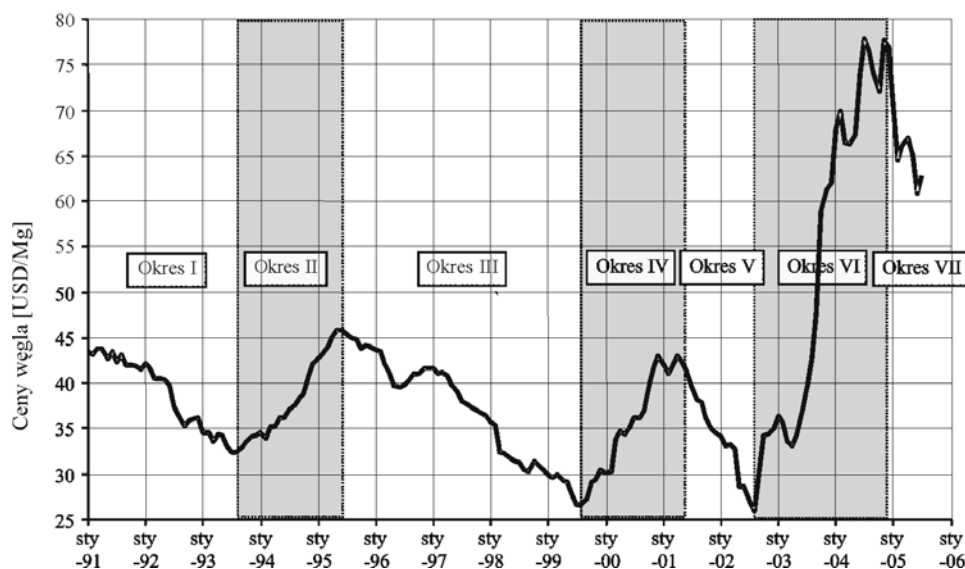
Międzynarodowe rynki węgla energetycznego charakteryzują się dużą pewnością dostaw węgla, tak więc przy imporcie nie występują ograniczenia ilościowe. Ceny węgla natomiast podlegają znacznym zmianom wynikającym zarówno z praw rynkowych (równowaga podaży i popytu), jak i z konkurencyjności innych nośników energii pierwotnej oraz wpływu różnorodnych czynników pozarynkowych [2].

W przypadku węgla (jak i dla innych towarów), ceny na rynkach międzynarodowych podaje się jako ceny FOB (*Free-On-Board* — ceny w eksporcie; jest to cena na statku w porcie załadowania), albo jako ceny CIF (*Cost-Insurance-Frieght* — ceny w imporcie, w określonym porcie dostarczenia ładunku). Rozróżnienie to jest istotne, bowiem ceny na warunkach CIF obejmują z definicji także koszty transportu do określonego miejsca oraz koszty ubezpieczenia ładunku [3].

Mówiąc o cenach węgla na rynkach międzynarodowych zazwyczaj mówi się o cenie przeliczonej na 6000 kcal/kg NAR (25,12 MJ/kg, wartość opałowa w stanie roboczym), czyli na węgiel o jakości średniej zbliżonej do parametrów węgla, będącego przedmiotem międzynarodowego handlu. W rzeczywistości eksporterzy oferują w swoich portach wiele gatunków różniących się takimi parametrami jak wartość opałowa, zawartość siarki i zawartość popiołu.

Obecnie na rynku międzynarodowym występuje tendencja spadkowa cen. Dotyczy to zarówno rejonu Atlantyku jak i Pacyfiku. Dobrymi indykatorami cen dla rynków odbiorców są wskaźniki cen, które są opracowywane przez wiele firm. Wskaźnik cenowy węgla jest średnią ceną węgla na konkretnym rynku producentów bądź odbiorców węgla; ma on odzwierciedlać bieżącą sytuację cenową węgla. Spośród dostępnych publikacji analizujących bieżącą sytuację na międzynarodowych rynkach węgla i podających informacje o cenach, na uwagę zasługują wskaźniki publikowane przez tygodnik „International Coal Report (ICR)” oraz comiesięczny dodatek statystyczny do tego czasopisma oraz tygodnik McCloskey Coal Report [1, 4].

Rysunek 3 przedstawia zmiany cen węgla energetycznego (ICR Steam coal marker price NWE — CIF ARA) w imporcie do krajów Europy Zachodniej. Horyzont czasowy pokazany na wykresie obejmuje cały okres, w którym ten wskaźnik cenowy był publikowany, w celu pokazania tendencji, jakie się kształtowały na tym rynku. Na rysunku 3 zaznaczono okresy wzrostów i spadków cen. Od 1991 roku mamy do czynienia z trzema okresami wzrostu cen i czterema okresami spadku cen (tab. 1).

Rys. 3. Ceny węgla energetycznego w imporcie na rynki Europy Północnej i Zachodniej — ICR Steam coal marker price NWE (ceny CIF ARA)

Źródło: [10]

Fig. 3. Price changes of steam coal imported to North and Western Europe — ICR steam coal marker price NEW (CIF ARA)

TABELA 1. Tendencje zmian ceny wskaźnikowej dla rynku europejskiego — ICR Steam coal marker price NWE (ceny CIF ARA)

TABLE 1. Tendencies of marker price changes on the European market — ICR Steam coal marker price NWE (CIF ARA)

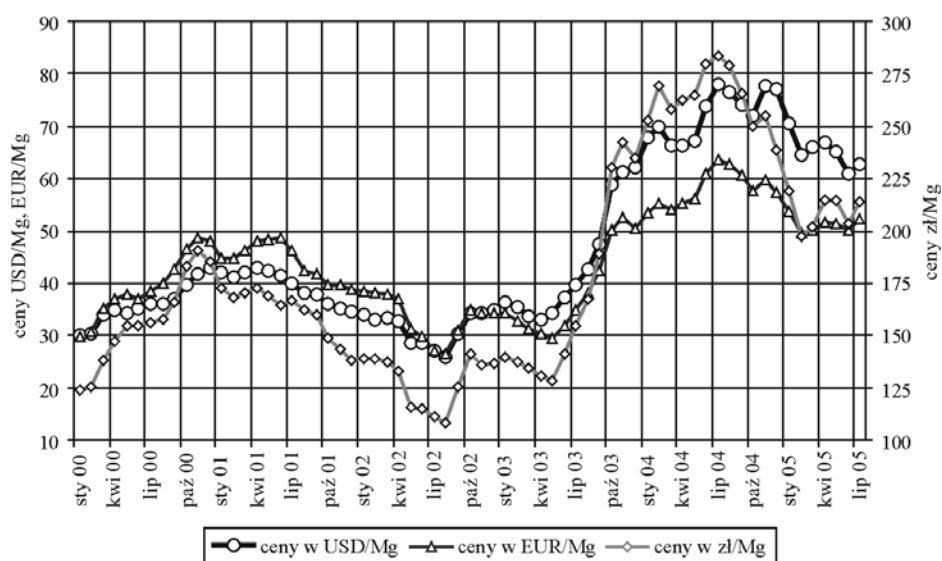
Numer okresu	Okres	Ilość miesięcy zmian	Cena na końcu okresu	Tendencja	Zmiana ceny	
			USD/Mg		USD/Mg	%
	styczeń '91	—	43,5	—	—	—
I	styczeń '91–lipiec '93	30	32,4	↓	-11,2	-26%
II	lipiec '93–lipiec '95	24	45,4	↑	13,0	40%
III	lipiec '95–lipiec '99	48	26,7	↓	-18,7	-41%
IV	lipiec '99–maj '01	22	42,4	↑	15,8	59%
V	maj '01–sierpień '02	15	26,0	↓	-16,4	-39%
VI	sierpień '02–listopad '04	26	77,8	↑	51,8	199%
VII	listopad '04–lipiec '05	9	62,8	↓	-15,0	-19%

Obecnie rynek węgla znajduje się w okresie spadku cen (okres VII), który zaczął się od listopada 2004. Od tego czasu ceny spadły o 15 USD/Mg, tj. o 19%. Natomiast pierwsze sygnały o możliwym odwróceniu się tendencji wystąpiły w sierpniu 2004 roku, kiedy to rozpoczął się trwający trzy miesiące spadek cen. Ceny wówczas spadły z poziomu 77,9 USD/Mg do 72,1 USD/Mg.

Analizując rysunek 3, można zauważyć że odwrócenie tendencji cen na tym rynku występowało najczęściej w okresie lipca. trwający aktualnie spadek cen nastąpił po okresie najwyższych w historii wzrostów cen. Ceny wówczas wzrosły (okres VI) w przeciągu 26 miesięcy o 51,8 USD/Mg czyli aż o 199%. Ten silny wzrost cen wystąpił po okresie najniższych cen w historii notowań tego wskaźnika — w sierpniu 2002 roku ceny osiągnęły poziom 26 USD/Mg. Obecny spadek cen trwa już 9 miesięcy, podczas gdy z dotychczasowych doświadczeń wynika, że raz ustalona tendencja trwała co najmniej 15 miesięcy.

Ceny w imporcie do Europy Zachodniej (CIF ARA — Amsterdam-Rotterdam-Anwerpia) obecnie (w końcu lipca) ukształtowały się na poziomie 61–63 USD/Mg (czerwiec–lipiec) czyli około 50–52 EUR/Mg. Na rysunku 4 przedstawiono porównanie cen węgla wyrażonych w USD, EUR i zł. Obecne ceny węgla energetycznego przeliczone na EUR są na poziomie cen z przełomu lat 2000 i 2001. Ceny CIF ARA w zł/Mg swoje maksimum osiągnęły w lipcu 2004 na poziomie 283,7 zł/Mg. Obecnie te ceny kształtują się na poziomie 213,5 zł/Mg.

Obecna sytuacja na międzynarodowym rynku węgla w 2005 roku charakteryzuje się, jak już wspomniano, spadkiem cen CIF przy stosunkowo jeszcze wysokich cenach FOB i spadających gwałtownie cenach frachtów morskich.

Rys. 4. Porównanie cen węgla energetycznego (ICR Steam coal marker price NWE) wyrażonych w USD/Mg, EUR/Mg i zł/Mg

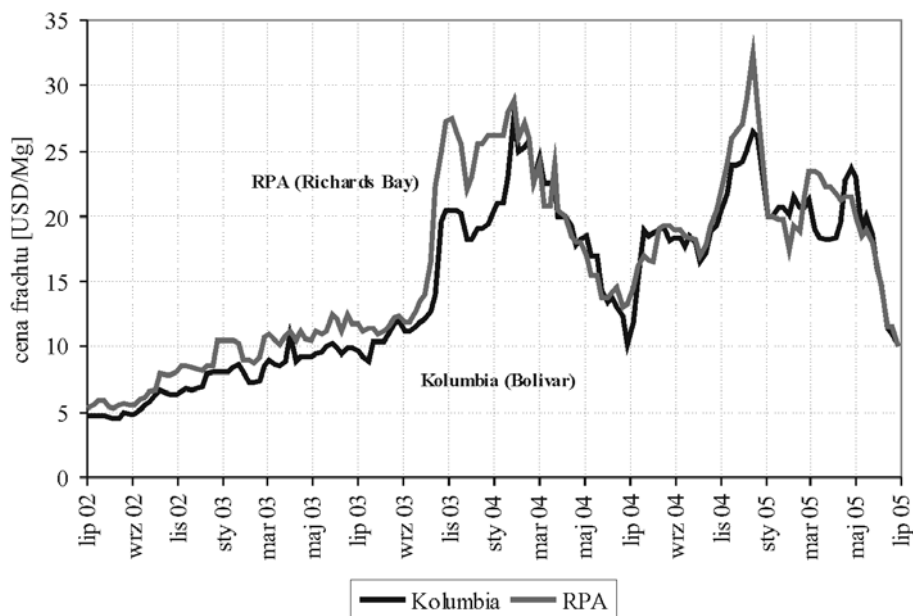
Fig. 4. Price comparison of steam coal (imported to the European market) in USD/Mg, EUR/Mg and PLN/Mg

Ceny węgla zależą także od rodzaju kontraktu (kontrakty terminowe, transakcje spot, oferty przetargowe, transakcje zawierane na rynku elektronicznym), a także od wielkości transakcji, wymagań jakościowych oraz warunków dostaw.

Obecnie w praktyce zakupów węgla energetycznego obserwuje się odchodzenie od wymagań ścisłego dostosowania jakościowego węgla do urządzeń wytwórczych, a kupujący poszukują przede wszystkim węgla taniego. Prowadzi to do niższego stanu zapasów węgla, zwiększonych zakupów na rynkach spot i krótszych terminów kontraktów, co równocześnie zwiększa prawdopodobieństwo zmienności cen.

Na rynku międzynarodowym węgla poszczególni eksporterzy z różnych rejonów świata konkurują ze sobą poprzez określenie ceny dostawy swojego produktu do odbiorcy (czyli ceny CIF), a więc ceny transportu morskiego (frachtu) mają zasadniczy wpływ na tę konkurencję. Pożądany zysk producenta-eksportera (mierzony poziomem odpowiednio konkurencyjnej ceny FOB w określonym porcie załadowania) w dużej mierze determinuje kierunek eksportu, czyli rynek, na który eksporter oferuje swój produkt. Tak więc o cenach w imporcie decyduje poziom cen eksportera oraz koszty transportu. Koszt transportu to koszt frachtu morskiego z portu załadowania do portu odbiorcy. Koszty frachtu zależą od odległości transportowej oraz wielkości statku (węgiel transportuje się dużymi statkami typu capesize o ładowności około 110–140 tys. ton oraz mniejszymi typu panamax o ładowności około 60 tys. ton) [4].

Na rysunku 5 przedstawiono jak zmieniały się stawki frachtowe w ostatnim okresie czyli od początku ostatniego wzrostu cen CIF na rynku międzynarodowym (lipiec 2002). Obecnie stawki frachtowe w przewozach statkami capesize z portów Richards Bay i Bolivar są na

Rys. 5. Dynamika zmian stawek frachtowych w przewozach węgla z Kolumbii i RPA do Europy statkami capesize

Źródło: International Coal Report

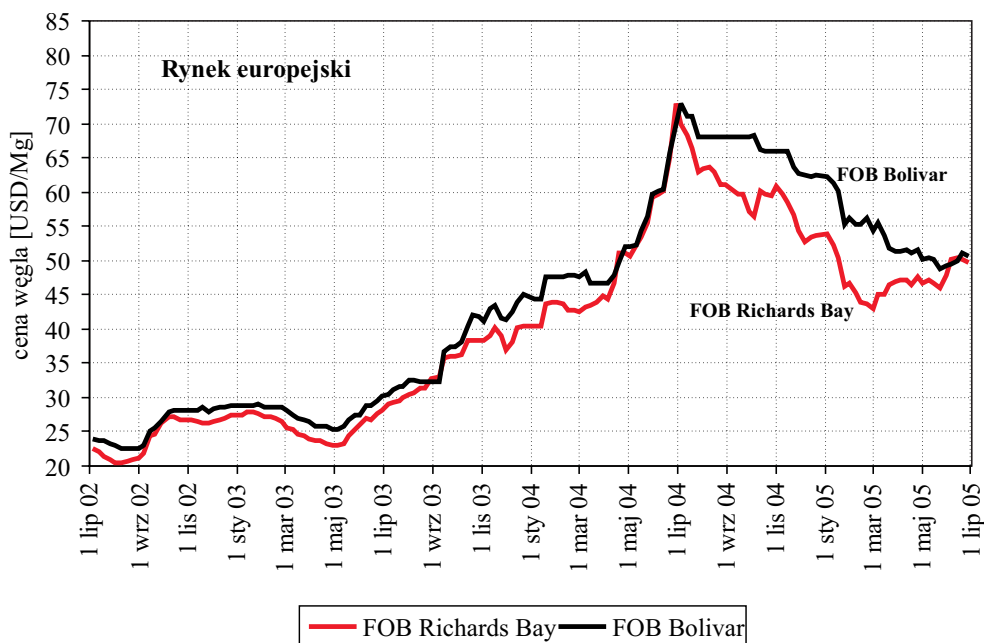
Fig. 5. Trends of freight rates in maritime transportation of coal from Colombia and South Africa to Europe — capesize vessels

poziomie około 10USD/Mg i są niższe o około 70% od cen z grudnia 2004, kiedy ceny te osiągnęły maksimum.

Z danych na rysunku 5 wynika także, że na ceny w imporcie duży wpływ mają ceny transportu morskiego. Przykładowo, udział frachtu w cenie węgla CIF na rynku Europejskim w 2004 roku kształtował się na poziomie około 30%, a w roku 2005 udział ten już spadł do 15%. Jest to związane z gwałtownym spadkiem stawek frachtowych w 2005 roku.

Spadek cen węgla energetycznego na rynku byłby dużo większy gdy nie pewna stabilizacja cen FOB. W 2005 roku ceny te oscylują w okolicy 50 USD/Mg. Na rysunku 6 i 7 przedstawiono jak kształtowały się przykładowe ceny FOB w portach głównych eksporterów w podziale na głównych dostawców do rejonu europejskiego i azjatyckiego. Na rysunku 7 dla rynku azjatyckiego przedstawiono także poziom cen CIF w portach Japonii i Korei. Ceny FOB w lipcu 2004 przekraczały obecne ceny CIF o około 15%. Cena FOB w Richards Bay (RPA) w lipcu 2004 roku wynosiła 73 USD/Mg, podczas gdy w końcu czerwca 2005 ukształtowała się na poziomie 49,8 USD/Mg, ale i tak cena z czerwca 2005 jest o 250% wyższa od cen z lipca 2002 roku.

Występujące zmiany trendów cen FOB i frachtów nie zawsze są zbieżne. Od lipca 2002 aż do listopada 2005 roku obserwujemy ciągły wzrost cen FOB, gdy tym czasie ceny frachtów po wzroście trwającym do stycznia 2004 gwałtownie spadły by osiągnąć minimum w lipcu 2004 roku, później rosły do listopada, po czym rozpoczął się spadek stawek trwający

Rys. 6. Średnie ceny węgla energetycznego dla rynku europejskiego FOB Richards Bay (RPA) — 6000 kcal/kg NAR, FOB Bolivar (Kolumbia) — 6300 kcal/kg GAR. Maksymalna zawartość siarki 1%.

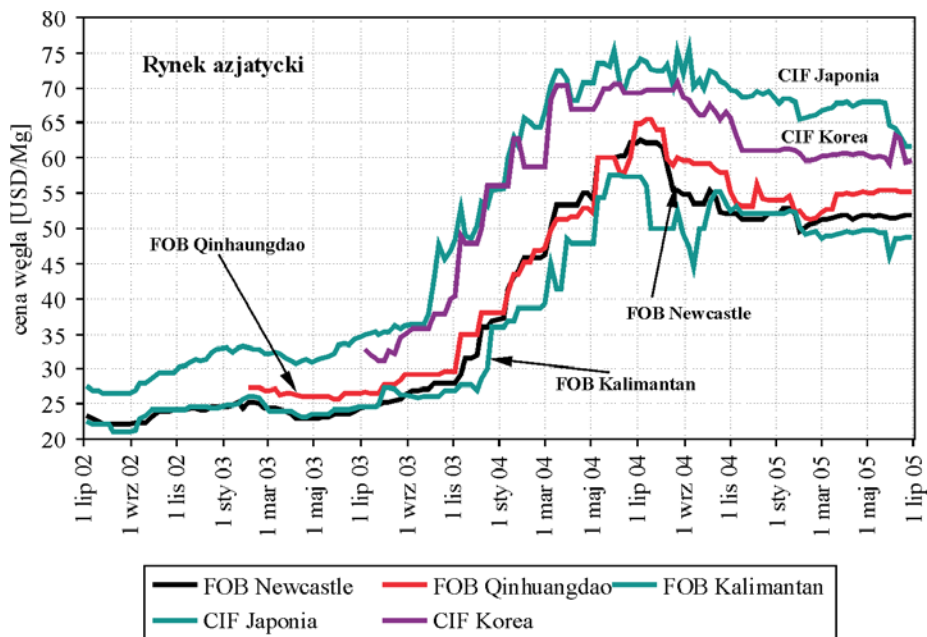
Źródło: [9]

Fig. 6. Average prices of steam coal on the European market FOB Richards Bay (SA) — 6000 kcal/kg NAR, FOB Bolivar (Colombia) — 6300 kcal/kg GAR. Maximum sulphur content 1%

do chwili obecnej. Stawki w frachtowe w przewozach węgla do Europy zbliżają się do poziomu z lipca 2004 i 2003 roku.

Tendencje i przewidywania co do przyszłych cen węgla przedstawiono na rysunku 8. Poziomy tych cen oszacowane są przez firmę Tradition Financial Services Ltd (TFS). Ceny węgla nie odnoszą się do transakcji fizycznych, lecz do transakcji finansowych. Zaprezentowane wskaźniki cen węgla energetycznego odnoszą się do węgla o wartości opałowej 6000 kcal/kg w stanie roboczym: wskaźnik API#2 odpowiada cenom CIF w portach ARA, natomiast API#4 jest wskaźnikiem cen FOB w południowoafrykańskim porcie Richards Bay. Są to średnie ceny z ofert kupna i sprzedaży. Wskaźniki API podawane przez TFS są wykorzystywane w transakcjach forward na rynkach OTC (handel pozagiełdowy). Ponieważ dotyczą transakcji zawieranych na przyszłość, można je traktować jako pewnego rodzaju prognozy krótkoterminowe cen.

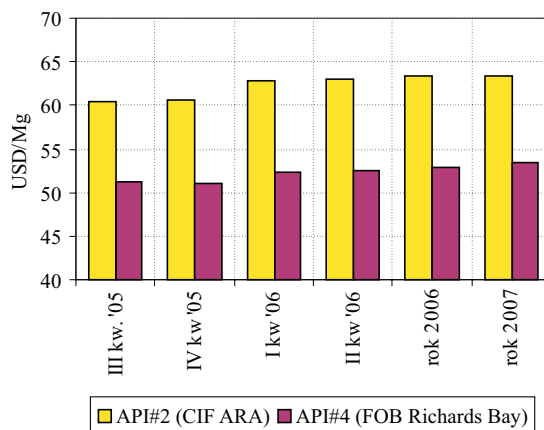
Poziom cen w transakcjach na rynkach finansowych oraz aktualne oceny analityków rynkowych wskazują, że bardziej znaczącego spadku cen węgla nie należy się spodziewać. Trzeba jednak pamiętać, że poziomy cen węgla na rynkach odbiorców charakteryzują się w ostatnim latach bardzo dużą zmiennością; okresowo występują bardzo wysokie spadki bądź wzrosty cen, a stabilizacje cen na określonym poziomie trwają bardzo krótko i nie przekraczają trzech miesięcy.

Rys. 7. Średnie ceny węgla energetycznego dla rynku azjatyckiego FOB Newcastle (Australia) — 6300 kcal/kg GAR, FOB Kalimantan 6300 kcal/kg GAR, FOB Qinhuangdao (Chiny) — 6300 kcal/kg GAR, CIF Japonia — 6000 kcal/kg NAR, CIF Korea — 6000 kcal/kg NAR. Wszystkie gatunki węgla mają poniżej 1% zawartości siarki

Źródło: [9]

Fig. 7. Average steam coal prices on the Asian market FOB Newcastle (Australia) — 6300 kcal/kg GAR, FOB Kalimantan 6300 kcal/kg GAR, FOB Qinhuangdao (China) — 6300 kcal/kg GAR, CIF Japan — 6000 kcal/kg NAR, CIF Korea — 6000 kcal/kg NAR. All coals are less than 1% sulphur content

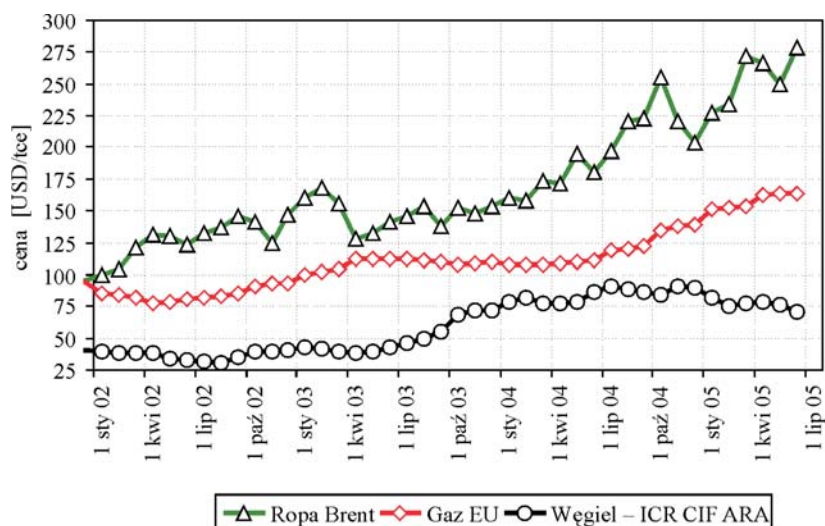
Rys. 8. Prognozowane wskaźniki cen węgla energetycznych na podstawie ostatnich transakcji na rynkach finansowych (VII 2005)

Źródło: [7]

Fig. 8. Forecasted marker prices of steam coal basing on the last transactions on the financial markets (VII 2005)

Ceny węgla energetycznego a ceny innych nośników energii

Duży wpływ na kształtowanie się określonych tendencji cen węgla mają także ceny innych nośników energii. Na rysunku 9 przedstawiono porównanie cen ropy naftowej Brent oraz gazu ziemnego importowanego do UE z cenami węgla energetycznego w warunkach CIF ARA, w przeliczeniu na paliwo umowne w ostatnich trzech latach w układzie miesięcznym. Obecnie ceny gazu są o 130% wyższe, a ropy 290% od cen węgla w porównywalnych jednostkach. Należy się także spodziewać, że jeszcze w 2005 roku potwierdzą się prognozy co do wzrostu cen ropy naftowej na rynkach światowych: szacuje się, że ceny ropy mogą w tym roku wzrosnąć aż do ponad 80 dolarów za baryłkę i za tymi cenami z pewnością podążą ceny gazu ziemnego. Obecnie ceny gazu importowanego do UE są o 40% wyższe od średnich cen z 2004 roku.

Rys. 9. Porównanie średnich miesięcznych cen ropy Brent z cenami gazu ziemnego na rynkach europejskich oraz z ceną wskaźnikową węgla energetycznego dla rynku europejskiego — w przeliczeniu na paliwo umowne
Źródło: [8, 10]

Fig. 9. Comparison of average monthly prices of crude oil Brent with prices of gas on the European market and with marker prices of steam coal imported to the European Union (according to ICR)

Podsumowanie

1. Produkcja węgla kamiennego w świecie w roku 2003 wyniosła 4037 mln Mg i była wyższa o około 128 mln Mg (3,3%) od produkcji w roku poprzednim. Od 2000 roku wzrost produkcji wyniósł 11%.

2. Międzynarodowy rynek węgla kamiennego charakteryzuje się obrotami na poziomie około 718 mln Mg w roku 2003 i stanowi to około 18% światowej produkcji węgla.
3. Ceny węgla podlegają znacznym zmianom wynikającym zarówno z praw rynkowych, jak i z konkurencyjności innych nośników energii pierwotnej oraz wpływu różnorodnych czynników pozarynkowych.
4. Obecnie na rynku międzynarodowym występuje tendencja spadkowa cen. Dotyczy to zarówno rejonu Atlantyku jak i Pacyfiku.
5. Ceny CIF ARA w zł/Mg osiągnęły swoje maksimum w lipcu 2004 na poziomie 283,7 zł/Mg. Obecnie te ceny kształtują się na poziomie 213,5 zł/Mg.
6. O cenach w imporcie decyduje poziom cen eksportera oraz koszty transportu. Koszt transportu to koszt frachtu morskiego z portu załadowania do portu odbiorcy. Obecnie stawki frachtowe w przewozach statkami capesize z portów Richards Bay i Bolivar są na poziomie około 10 USD/Mg i są niższe o około 70% od cen z grudnia 2004, kiedy ceny te osiągnęły maksimum. Stawki w frachtowe w przewozach węgla do Europy zbliżają się do poziomu z lipca 2004 i 2003 roku.
7. Spadek cen węgla na rynku byłby dużo większy gdyby nie stabilizacja cen FOB, które w 2005 roku oscylują w okolicy 50 USD/Mg.
8. Poziom cen w transakcjach na rynkach finansowych oraz aktualne oceny analityków rynkowych wskazują, że bardziej znaczącego spadku cen węgla nie należy się spodziewać. Jednak trzeba pamiętać, że poziomy cen węgla na rynkach odbiorców wykazują się w ostatnim latach bardzo dużą zmiennością.
9. Obecnie ceny gazu są o 130% wyższe a ropy o 290% od cen węgla w porównywalnych jednostkach i stąd będzie wynikać dalsza atrakcyjność węgla.

Literatura

- [1] GRUDZIŃSKI Z., 2004 — Produkcja i ceny węgla energetycznego w świecie. Polityka Energetyczna tom 7, z. specjalny. Wyd. IGSMiE PAN, Kraków, s. 421–433.
- [2] LORENZ U., GRUDZIŃSKI Z., 2001 — Pozarynkowe czynniki wpływające na ceny surowców energetycznych. XV Konferencja z cyklu „Zagadnienia surowców energetycznych w gospodarce krajowej”. Zakopane, 14–17 października 2001. Sympozja i Konferencje nr 52. Wyd. IGSMiE PAN. Kraków 2001, s. 171–183.
- [3] LORENZ U., GRUDZIŃSKI Z. 2004 — Węgiel energetyczny — tendencje cen na międzynarodowych rynkach. Przegląd Górniczy nr 5 (979). Wyd. ZG SITG Katowice 2004, s. 6–9
- [4] LORENZ U., GRUDZIŃSKI Z. 2005 — Sytuacja na międzynarodowych rynkach węgla energetycznego. Gospodarka Surowcami Mineralnymi t. 21, z. 2 (979). Wyd. IGSMiE PAN, Kraków, s. 5–16.
- [5] Coal Facts 2004, 2003 — World Coal Institute.
- [6] Coal Information 2004. Wyd. IEA Statistics, Paris.
- [7] Coal Trader International (numery z okresu kwiecień–lipiec 2005). Wyd. Platts — The McGraw Hill Companies, England.
- [8] Commodity Price Data (www.worldbank.org)

[9] International Coal Report (ICR). Wyd. Platts — The McGraw Hill Companies, England.

[10] ICR Coal Statistics Monthly. Wyd. Platts — McGraw Hill Companies, England.

Zbigniew GRUDZIŃSKI

Marker price of steam coal on the world market

Abstract

Coal prices on international markets changes considerably due to market rules (supply — demand equilibrium) and also as a result of competition with other primary energy sources as well as many other non market originated factors. Currently the decreasing price tendency can be observed. This is valid both for Atlantic and Pacific regions. The decrease of CIF prices was constrained by a relatively high level of FOB prices. The level of prices on the financial markets show that further decrease of coal prices is not expected. Currently prices of gas are by 130% higher and oil prices are 290% higher than coal prices — all measured in comparable units.

KEY WORDS: steam coal, coal prices, international markets, price indicators